

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Terezy Kučerové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Mgr. A. P., Ph.D.**, zastoupen JUDr. Petrem Vaňkem, advokátem, se sídlem Na Poříčí 1041/12, Praha 1, proti žalovanému: **nejvyšší státní tajemník** (dříve náměstek ministra vnitra pro státní službu), se sídlem Jindřišská 967/34, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 7. 2021, č. j. MV-76442-2/SR-2021, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2024, č. j. 5 Ad 9/2021-70,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Státní tajemník v Ministerstvu vnitra („státní tajemník“) rozhodnutím ze dne 26. 3. 2021, č. j. MV-189788-27/SST-2020, na základě § 168 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 162 odst. 4 písm. a) zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění účinném do 31. 12. 2021 („zákon o státní službě“), vyslovil, že žalobci nenáleží částka 185 000 Kč s příslušenstvím, jež měla představovat nevyplacený rozdíl předpokládané výše platu žalobce (resp. výše součtu jeho předpokládaných měsíčních platů), který by obdržel v případě, kdy by nedošlo k jím tvrzenému zamezení jeho kariérního postupu v rámci Ministerstva vnitra, a výší jeho platu (resp. výší součtu jeho měsíčních platů), který mu příslušel za období od 1. 1. 2017 do 1. 2. 2020. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, které žalovaný shora označeným rozhodnutím („napadené rozhodnutí“) zamítl.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu, kterou Městský soud v Praze („městský soud“) výše uvedeným rozsudkem („napadený rozsudek“) zamítl jako nedůvodnou.

[3] Městský soud se nejprve zabýval věcnou příslušností správních soudů k rozhodnutí v této věci. S odkazem na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 4. 2019, sp. zn. 21 Cdo 269/2018, a rozsudek NSS ze dne 14. 5. 2024, č. j. 8 Ads 53/2024-29, dospěl k závěru, že příslušnost správních soudů je dána, neboť žalobou napadeným je rozhodnutí v oblasti veřejné správy. Na povaze tohoto vztahu ničeho nemění skutečnost, že v případě žalobce došlo k ukončení výkonu státní služby a jde o náhradu škody plynoucí z porušení povinnosti žalovaného v době trvání služebního poměru žalobce. K rozhodnutí o této otázce je proto příslušný služební orgán, jehož příslušnost byla dána v době vzniku nároku a který je podle § 10 odst. 2 zákona o státní službě oprávněný k rozhodnutí ve věcech služebního poměru.

[4] Ve věci samé, tedy v otázce vzniku odpovědnosti služebního úřadu za vznik žalobcem tvrzené škody, která mu měla být způsobena tím, že v důsledku udělení výtky a zamezení absolvování kurzu IPD v Holešově mu byl znemožněn kariérní postup na služební místo s vyšším finančním ohodnocením a přišel tak o částku platu odpovídající tomuto kariérnímu postupu, městský soud dospěl k závěru, že předpoklady této odpovědnosti nejsou dány. Žalobce neprokázal, že by udělení výtky ze strany jeho nadřízené či znemožnění mu v účasti na školení v Holešově bylo právně relevantní příčinou, pro kterou nebyl zařazen do vyšší platové třídy. Předpoklad tohoto zařazení je dle § 49 odst. 1 zákona o státní službě výsledek výběrového řízení na obsazení volného služebního místa. Pokud se žalobce takového výběrového řízení nezúčastnil, nelze to klást k tíži služebního orgánu. Správními orgány byla řádným a přezkoumatelným způsobem řešena otázka namítaného nerovného zacházení se žalobcem, takové ovšem shledáno nebylo a městský soud se s těmito závěry bez dalšího ztotožnil.

[5] Žalobní argumentací týkající se kárného řízení, převedení žalobce na jiné služební místo, ovlivňování lékaře či policejního vyšetřování ze strany vyšetřovatele, stejně jako nevyplacením platů žalobci, se městský soud s ohledem na její mimoběžnost ve vztahu k předmětu řízení nezabýval.

[6] Městský soud neshledal důvodnou ani námitku litispendence. Ze správního spisu vyplynulo, že řízení předcházející vydání napadeného rozhodnutí, jehož předmětem je žalobcem uplatněný nárok na zaplacení 185 000 Kč z titulu náhrady škody za porušení povinností žalovaného, je jediným řízením o tomto nároku žalobce. Překážka věci zahájené proto není dána.

II.

[7] Žalobce (dále „stěžovatel“), ač zastoupen advokátem, podal proti rozsudku městského soudu rozsáhlou, značně nepřehlednou a repetitivní kasační stížnost, již navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení se závazným právním názorem, že žaloba byla oprávněná.

[8] Důvody kasační stížnosti stěžovatel spatřuje v naplnění § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Městský soud nesprávně posoudil otázku v předchozím řízení, nezrušil nicotné rozhodnutí žalovaného, nehodnotil některé žalobní důvody a neprovedl žalobcem navržené důkazy.

pokračování

[9] Všechny shora uvedené důvody podané kasační stížnosti stěžovatel vztáhnul k námitce zpochybňující pravomoc správních orgánů a městského soudu k vedení řízení a vydání rozhodnutí ve věci služby poté, co se stěžovatelem byl služební poměr ukončen.

[10] Napadené rozhodnutí je dle stěžovatele nicotné. Věc měla být projednána Obvodním soudem pro Prahu 7 („obvodní soud“), kam jeho návrh původně směřoval, obvodní soud jej však postoupil k vyřízení žalovanému, který dne 26. 3. 2021 zahájil řízení z moci úřední.

[11] Nicotnost napadeného rozhodnutí je dána i s ohledem na překážku litispendence (k otázce zachování účinků návrhu při zastavení občanského soudního řízení stěžovatel zmínil nálezný Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 28/97). Stěžovatel podal návrh k obvodnímu soudu dne 7. 5. 2020, služební orgán však datoval zahájení řízení z moci úřední až ke dni 26. 3. 2021. Řízení však bylo zahájeno již na základě žádosti stěžovatele. Dle jeho názoru tímto došlo ke zmaření výkonu rozhodnutí obvodního soudu.

[12] Městský soud se však tím, zda správní orgán byl oprávněn po postoupení věci obvodním soudem vydat meritorní rozhodnutí v napadeném rozsudku nezabýval, pročez je jeho rozsudek nepřezkoumatelný. Městský soud se v této souvislosti nevyjádřil ani k tomu, kdy bylo zahájeno správní řízení. Tato otázka je přitom dle stěžovatele podstatná i z hlediska ukončení jeho služebního poměru. Účastníkem řízení ve věcech služby totiž nemůže být bývalý zaměstnanec, a to obzvlášť za situace, kdy bylo správní řízení zahájeno až po datu ukončení služebního poměru. To stěžovatel dovozuje z dikce § 161 zákona o státní službě vymezující účastníky řízení ve věcech služby. K tomu pak dále cituje z rozhodnutí zvláštního senátu č. j. Konf 28/2021-8, které se zabývá vymezením řízení ve věci služby a účastenstvím v řízení. Naproti tomu městským soudem následované rozhodnutí tohoto senátu č. j. Konf 7/2021-30 není dle názoru stěžovatele z důvodu odlišného skutkového stavu věci pro projednávanou věc přílehlavé.

[13] Svůj názor stěžovatel opřel i o vůli zákonodárce, který v zákoně o státní službě oprávnění zahájit a vést řízení ve věcech služebního poměru i po jeho zániku neupravuje, na rozdíl od zákona o vojácích z povolání či zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. V daném případě tak nejsou splněny podmínky řízení a služební orgán není oprávněn vydat rozhodnutí ve věci služby v době, kdy služební poměr již zanikl.

[14] Městský soud v této souvislosti pochybil i z toho důvodu, že se nijak nezabýval kompetenčním sporem vyvolaným žalovaným právě tím, že správní řízení v této době zahájil. Napadený rozsudek je i proto nepřezkoumatelný.

[15] Stěžovatel dále žádá, aby se soud zabýval tím, zda státní tajemník Jiří Kaucký byl oprávněn dávat související pokyny účtárně, podepisovat dokumenty a jednat či jakkoli rozhodovat, neboť existuje vážné podezření, že s ním byl ukončen služební poměr ze zákona a předstíral, že je státním tajemníkem.

[16] Pokud městský soud uvádí, že v případě, kdy byla stěžovateli odepřena účast na školení, se měl bránit zásahovou žalobou, pak stěžovatel uvádí, že alternativou k zásahové žalobě je žádost o vydání rozhodnutí podle § 142 správního řádu. Takovou žádost v rámci nároku na 185 000 Kč stěžovatel uplatnil nejpozději ke dni podání žaloby k obvodnímu soudu. Dle městského soudu tak žalovaný měl vydat rozhodnutí na základě § 142 správního řádu, nikoli meritorní rozhodnutí ve věci služby. Postupem žalovaného tak bylo porušeno právo žalobce na spravedlivý proces.

[17] Městský soud nebyl oprávněn vydat napadený rozsudek v dané věci, správní soudy totiž nejsou oprávněny rozhodovat o škodě v rámci služebního poměru. Tímto postupem městský soud prolomil závěry rozsudku NSS č. j. 8 Ads 53/2024-29, podle nichž služební úrazy osob ve služebním poměru nelze projednávat v rámci správního soudnictví. Ustanovení § 159 odst. 1 a 2 zákona o státní službě obsahují dle názoru stěžovatele taxativní výčet věcí v kompetenci služebního orgánu, které nelze dále rozšiřovat. Ustanovení § 124 zákona o státní službě není na řízení ve věcech státní služby aplikovatelné. Městský soud učinil historický krok, když rozhodování o škodě v rámci služebního poměru přiřkl správním soudům.

[18] Závěrem se stěžovatel označil za whistleblowera a vyjádřil se k otázce odvetných opatření proti němu a k procesnímu požadavku na obrácení důkazního břemene.

III.

[19] Žalovaný navrhl kasační stížnost jako nedůvodnou zamítnout.

[20] Tvrzení stěžovatele, dle něhož mu udělením písemné výtky ze strany jeho nadřízené byla znemožněna účast na zahraničních misích a kariérní postup, označil za spekulativní zakládající se pouze na domněnkách stěžovatele. Jako mylnou shledal žalovaný jím tvrzenou skutečnost, že v důsledku jeho odhlášení ze školení v Holešově mu byla znemožněna účast ve výběrovém řízení na služební místo ve vyšší platové třídě. Účast na školení totiž není podmínkou pro účast ve výběrovém řízení na služební místo. Stěžovatel nedoložil, že by se nějakého výběrového řízení zúčastnil.

[21] K namítané nicotnosti napadeného rozhodnutí z důvodu věcné nepřislušnosti žalovaného tento zdůraznil, že námitka byla uplatněna až během ústního jednání před městským soudem. Žalovaný byl oprávněn ve věci rozhodnout na základě § 10 odst. 2 zákona o státní službě, neboť předmětem řízení je tvrzený nárok na částku představující nevyplacený rozdíl výše platu stěžovatele, kterou by obdržel v případě kariérního postupu. Zánik této pravomoci služebního orgánu nezpůsobuje ani následné ukončení služebního poměru. Pokud stěžovatel podal odvolání, byl o něm žalovaný oprávněn rozhodnout na základě § 168 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 162 odst. 4 písm. a) zákona o státní službě. Pro přiznání požadované částky je rozhodná doba, za kterou měl být stěžovateli nárok vyplacen, nikoli doba vydání rozhodnutí. Oprávnění ve věci rozhodnout i po skončení služebního poměru demonstroval žalovaný na případech, kdy je o těchto nárocích bývalých státních zaměstnanců rozhodováno až poté, co je rozhodnutím soudu určeno, že se jedná o nároky plynoucí z výkonu služby v rozhodné době.

[22] Městský soud se zabýval i stěžovatelem namítanou litispendencí, byť šlo o námitku uplatněnou opožděně. Překážka litispendence není dána i s ohledem na výrok obvodního soudu, který řízení o zaplacení částky 185 000 Kč zastavil a uvedl, že se stěžovatel domáhá nároku plynoucího z výkonu služby, s ohledem na aplikaci zákona o státní službě je k rozhodování příslušný služební orgán, kterému obvodní soud po právní moci rozsudku věc postoupil.

[23] Nepřiznání požadované částky nebylo odvetným opatřením vůči stěžovateli. Rozhodnutí správních orgánů v nynější věci obsahují řádná odůvodnění, proč stěžovateli nebyla částka přiznána. Ten nadto není v pozici oznamovatele protiprávního jednání, jak

pokračování

dovodil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 28. 6. 2022, č. j. 4 Ads 440/2021-105, a následně též Ústavní soud v usnesení ze dne 4. 10. 2022, sp. zn. ÚS 2401/22.

[24] Závěrem se žalovaný vyjádřil taktéž ke stěžovatelem namítané neslučitelnosti funkcí v případě bývalého státního tajemníka Jiřího Kauckého.

IV.

[25] Stěžovatel v replice k vyjádření žalovaného (označené jako „doplnění kasační stížnosti“), upřesnil, že jeho účast na daném školení byla – byť neformální – podmínkou nikoli pro účast v daném výběrovém řízení, nýbrž pro úspěch v takovém řízení. Žalovaný nedoložil, že se uvedené stěžovatelovo tvrzení nezakládá na pravdě. S ohledem na obrácené důkazní břemeno v otázkách řízení s whistleblowerem měl žalovaný potvrdit či vyvrátit hypotézu stěžovatele, že absolventi zmíněného školení jsou ve výběrových řízeních upřednostňováni jako „vyvolení“.

[26] Dále stěžovatel setrval na svém tvrzení, že řízení ve věcech služby nelze zahájit proti bývalé osobě ve služebním poměru. To měli žalovaný jakož i správní soudy zkoumat z úřední povinnosti. Žalovaný neměl pravomoc řízení ve věci služby s žalobcem zahájit, proto je napadené rozhodnutí nezákonné/nicotné. Dle stěžovatele v praxi neexistují případy, na které poukazoval žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti, kdy by služební funkcionář rozhodoval ve věci služby bývalého státního zaměstnance v návaznosti na závazný právní názor soudu, že jde o věc této služby se týkající.

[27] Stěžovatel dále zpochybil, že by se městský soud v odůvodnění napadeného rozsudku vyjádřil v tom směru, že *„pro přiznání požadované částky je rozhodná doba, za kterou měl být stěžovateli nárok vyplacen, nikoli doba vydání rozhodnutí (případně doba, kdy bylo vedeno řízení)“*. Takové teze se v rozsudku dle jeho názoru nevyskytují.

[28] Stěžovatel rovněž zopakoval námitku litispendence, ta je dána, neboť dané řízení bylo zahájeno k jeho návrhu již obvodním soudem, žalovaný jej však následně znovu zahájil z moci úřední. Uvedenou námitkou se žalovaný i městský soud měli zabývat z úřední povinnosti.

[29] Nesprávný je dle stěžovatele také závěr žalovaného, podle něhož není whistleblowerem. To vyvrací rozsudek č. j. 12 C 211/2021-168, kterým stěžovateli bylo toto postavení přiznáno.

[30] Závěrem se stěžovatel obsáhle vyjádřil k otázce ukončení pracovního poměru ze zákona bývalého státního tajemníka Jiřího Kauckého, k čemuž došlo v důsledku neslučitelnosti jeho funkce státního tajemníka a současně člena Etické komise. Touto závažnou skutečností se žalovaný i městský soud měli věnovat z úřední povinnosti, neboť v této otázce je dán veřejný zájem.

V.

[31] Žalovaný v duplice k replice stěžovatele uvedl, že doplnění kasační stížnosti bylo stěžovatelem učiněno po lhůtě k jejímu podání. Dále setrval na svém názoru, že litispendence byla městským soudem v napadeném rozsudku vypořádána. Stejně jako se městský soud výslovně vyjádřil k tomu, že v dané věci je rozhodná pouze doba, za kterou měl být nárok

stěžovateli vyplacen – k tomu žalovaný ocitoval konkrétní pasáž napadeného rozsudku. Žalovaný znovu zopakoval, že nepřiznání požadované částky stěžovateli nelze vnímat jako postih či odvetné opatření služebního úřadu vůči stěžovateli. Žalovanému v této souvislosti není zřejmé, jak by tuto skutečnost měl prokázat jinak nežli řádným odůvodněním toho, že k výplatě požadované částky stěžovateli nebyl dán právní důvod. K námitce týkající se neslučitelnosti funkcí Mgr. Kauckého žalovaný uvedl, že tato námitka byla stěžovatelem uplatněna až v kasační stížnosti. Nadto není důvodná, neboť s uvedeným státním tajemníkem nebyl v době vydání rozhodnutí ve věci ukončen služební poměr. K této otázce se blíže vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 2. 2023, č. j. 8 Ads 71/2023-88, v němž konstatoval, že námitka týkající se Mgr. Kauckého není přípustná, neboť prvostupňové rozhodnutí ani rozhodnutí napadené nebylo Mgr. Kauckým vydáno.

VI.

[32] Stěžovatel v triplice k duplice žalovaného nepřislušnost správního soudu i žalovaného k rozhodování v dané věci podpořil citací ze závěrů rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 20. 12. 2023, č. j. Konf 12/2023-23. I v případě stěžovatele jde o otázku vzniku škody způsobené nadřízeným stěžovatele. V této souvislosti stěžovatel setrval na tom, že důkazní břemeno týkající se dopadů jemu uložené výtky a jeho neúčasti na školení do jeho kariérního postupu nese žalovaný, stejně jako důkazní břemeno ohledně toho, že jde o odvetná opatření vůči whistleblowerovi. Žalovaný však nikdy nezdůvodnil, že o takové odvetné opatření nešlo.

[33] Stěžovatel dále uvedl, že otázka udělení výtky a zrušení školení pro styčné důstojníky není otázkou související s výkonem služby, nýbrž s výkonem veřejné moci (Konf 12/2023-23), a věc tedy má být posuzována podle zákona č. 82/1998 Sb. Na tom nic nemění ani úvahy městského soudu, dle nichž se stěžovatel vůči zamezení mu v účasti na školení mohl bránit zásahovou žalobou. Takové úvahy správnímu soudu nepřisluší. Jde o věc, v níž je oprávněn rozhodnout obvodní soud, což dokládá i skutečnost, že si obdobný spor (sp. zn. 8 C 271/2020) uvedený soud ponechal. Obvodní soud je ve věci příslušný rozhodnout i v případě deklaratorního rozhodnutí.

VII.

[34] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4 věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 věty první s. ř. s.

[35] Kasační stížnost není důvodná.

[36] Ve vztahu k označení žalovaného správního orgánu Nejvyšší správní soud úvodem poznamenává, že tím je dle § 69 s. ř. s. ve spojení s § 105 odst. 1 s. ř. s. správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. Takovým správním orgánem byl náměstek ministra vnitra pro státní službu, nikoli Ministerstvo vnitra ČR, jak jej nesprávně v kasační stížnosti označil stěžovatel. Nutno dodat, že náměstek ministra vnitra pro státní službu byl žalovaným správním orgánem pouze do 31. 12. 2022. S účinností od 1. 1. 2023 se dosavadní náměstek ministra vnitra pro státní službu stal nejvyšším státním tajemníkem (čl. II bod 1. zákona č. 384/2022 Sb.). Proto je od tohoto data

pokračování

v souladu s § 69 *in fine* s. ř. s. žalovaným nejvyšší státní tajemník (rozsudek NSS z 22. 2. 2024, č. j. 3 Ads 352/2021-50, bod 9).

[37] Nesprávné označení žalovaného správního orgánu stěžovatelem však nemá s ohledem na jeho kogentní zákonné vymezení vliv (narozdíl od řízení ve věci žaloby na ochranu před nečinností správního orgánu či na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu). Nejvyšší správní soud sám žalovaný správní orgán v souladu s výše citovanou novelou zákona o státní službě určil, neboť je věcí soudu, aby v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu jako s žalovaným jednal s tím, kdo skutečně žalovaným dle zákona má být (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003-56, č. 534/2005 Sb. NSS).

[38] Nejvyšší správní soud vzhledem k rozsáhlosti a celkové nepřehlednosti kasační argumentace doplňované v průběhu celého kasačního řízení nejprve předesílá, že úkolem soudu není zodpovědět každou jednotlivou námitku či argument a tyto obsáhle vyvracet. Úkolem soudu je uchopit smysl a obsah přednášené argumentace a vypořádat se s ní. Podstatné je, aby se soud vypořádal se všemi základními námitkami účastníka řízení, aby žádná z nich nezůstala bez náležité odpovědi (srov. rozsudek NSS ze dne 12. 3. 2021, č. j. 2 Azs 377/2020-29 bod 13 a v něm citovaná judikatura či rozhodnutí NSS ze dne 30. 4. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008-130).

[39] V návaznosti na shora uvedené Nejvyšší správní soud poznamenává, že stěžovatel v řízení před městským soudem uplatnil zejména námitku mířící do věcného posouzení toho, zda nadřízeným udělená výtka a zamezení v účasti na školení zabránili stěžovateli v kariérním postupu, a tedy v navýšení jeho finančního ohodnocení.

[40] Námitku týkající se **absence pravomoci správních soudů** stěžovatel poprvé vznesl až v podání ze dne 5. 11. 2021 doručeném městskému soudu dne 9. 11. 2021 a dále ji zopakoval během ústního jednání před městským soudem dne 27. 5. 2024. Tato námitka se však stala ústřední kasační argumentací, jak plyne z předestřené shrnutí obsahu kasační stížnosti v části II. tohoto rozsudku.

[41] Jakkoli pravomoc správního soudu byla zpochybněna až podáním ze dne 5. 11. 2021, tedy nepřipustně po uplynutí žalobní lhůty (§ 71 odst. 2 ve spojení s § 72 odst. 1 s. ř. s.), jde o otázku, kterou se soud musí zabývat z úřední povinnosti, neboť jde o jednu z podmínek řízení.

[42] Tato otázka však již byla zodpovězena Nejvyšším správním soudem ve shora zmíněném rozsudku ze dne 13. 5. 2024, č. j. 8 Ads 71/2023-88. V něm se kasační soud zabýval skutkově obdobnou věcí stěžovatele, a sice jím uplatněným nárokem na náhradu újmy, jež mu měla vzniknout při odvracení korupčního nebezpečí v rámci služebního úřadu. I v této věci byla stěžovatelem žaloba původně podána k obvodnímu soudu, ten řízení o ní zastavil a postoupil věc státnímu tajemníkovi s tím, že jde o nárok související s náklady, které stěžovateli měly vzniknout v souvislosti s výkonem státní služby ve služebním poměru podle zákona o státní službě. Státní tajemník o tomto nároku stěžovatele rozhodl dne 24. 3. 2021 a toto jeho rozhodnutí bylo potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 2. 2023. Služební orgány o nároku stěžovatele jednaly a rozhodovaly v době, kdy stěžovateli již byl ukončen služební poměr (12/2019).

[43] Osmý senát k námitkám zpochybňujícím pravomoc služebních orgánů a správních soudů a současně namítajícím nicotnost správních rozhodnutí, resp. městského soudu, uvedl:

[36] Nejvyšší správní soud souhlasí se závěrem obvodního soudu, služebních orgánů i městského soudu, že stěžovatelem uplatněný nárok na náhradu škody, či přesněji újmy, a to jak majetkové (škody) tak i nemajetkové (bod [2] výše), je ve smyslu § 10 odst. 2 zákona o státní službě „věcí služebního poměru“. Pokud se totiž státní zaměstnanec domáhá po služebním úřadu náhrady nákladů, případně újmy, jež mu dle jeho tvrzení měla vzniknout při výkonu služby, je nemyslitelné, aby nešlo o věc služebního poměru, tedy jediného právem konstruovaného vztahu mezi takovým státním zaměstnancem a služebním úřadem, u něhož byl k výkonu služby zařazen. Rozhodování o této věci je proto v pravomoci služebních orgánů. O nároku se vede správní řízení.

[37] Neobstojí proto argumentace, že městský soud vymezil zcela jiný předmět řízení, než byl vymezen v žalobě, a to včetně té původně podané k obvodnímu soudu. Městský soud předmět řízení vymezil správně (body 20 a 33 napadeného rozsudku), v souladu s tím, jak předmět sporu původně vymezil sám stěžovatel a v návaznosti na to služební orgán. V bodě 20 napadeného rozsudku správně a přiléhavě uvedl, že rozhodnutí služebního orgánu a rozhodnutí žalovaného, jimiž služební orgány rozhodly o stěžovatelem uplatněném nároku na náhradu nákladů (škody), jsou rozhodnutími ve věci služebního poměru stěžovatele podle § 10 odst. 2 zákona o státní službě. Tedy rozhodnutími vydanými v oblasti veřejné správy, a proto je dána pravomoc městského soudu jako soudu rozhodujícího ve věcech správního soudnictví, nikoli soudu civilního, a to ani rozhodujícího podle části páté občanského soudního řádu.

[38] Stěžovatel rovněž namítl, že rozhodování o náhradě škody, resp. o odpovědnosti služebního úřadu za škodu způsobenou státnímu zaměstnanci, není výslovně uvedeno v § 159 odst. 1 zákona o státní službě, který vymezuje právě druhy řízení ve věcech služby. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že tato otázka je pro nyní projednávanou věc bez významu. Jak uvedeno výše v bodě 0, z hlediska pravomoci služebních orgánů je rozhodující, že nyní projednávaná věc je „věcí služebního poměru“ ve smyslu § 10 odst. 2 zákona o státní službě. Ustanovení § 159 tohoto zákona přitom otázku pravomoci vůbec neřeší, stanoví „jen“ procesní režim (úpravu) řízení vedeného o „věci služebního poměru“. Stěžovatelem namítané neuvedení rozhodování o náhradě škody ve výčtu § 159 odst. 1 (ani odst. 2; pozn. NSS) zákona o státní službě může vést maximálně k tomu závěru, že se v řízení o nároku na náhradu škody neužijí ustanovení o řízení ve věcech služby (hlava II části desáté – § 159 až § 169 tohoto zákona), nikoli však k závěru, že nejde o věc služebního poměru.

[39] Podle Nejvyššího správní soudu závěr učiněný ohledně rozhodování o náhradě škody shodně dopadá i na rozhodování o náhradě nákladů, resp. výdajů, podle § 112 věty první zákona o státní službě, podle níž náhrada výdajů, které státním zaměstnancům vzniknou v souvislosti s výkonem služby, se řídí § 151 až 154, § 173 až 176 a § 178 až 190 zákoníku práce; nelze však použít možnost ujednání v kolektivní dohodě ani v jiné smlouvě. I zde jde o rozhodování o právech a povinnostech státního zaměstnance, tedy věc služebního poměru ve smyslu § 10 odst. 2 zákona o státní službě.

[40] V souladu se závěry nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 1/19 představuje výkon veřejné moci právě až rozhodování služebních orgánů v nyní projednávané věci.

pokračování

Teprve v případě, že by došlo k jejich zrušení pro nezákonnost (např. správním soudem), mohl by se stěžovatel případně domáhat náhrady újmy podle zákona o odpovědnosti za škodu. K tomu je na okraj vhodné doplnit, že obecnější dopad (především ohledně systémové podjatosti) závěrů uvedeného nálezu byl následně zčásti relativizován usnesením Ústavního soudu ze 7. 2. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 4/22, body 21 až 24 (usnesení zvláštního senátu z 23. 5. 2023, čj. Konf 23/2021-30, body 15 až 19).

[41] Z výše uvedeného podle Nejvyššího správního soudu plyne, že stěžovatelem uplatněný nárok, o němž v nyní projednávané věci rozhodly služební orgány, a jejich rozhodnutí následně přezkoumal městský soud, není škodou ve smyslu zákona o odpovědnosti za škodu. Proto, z tohoto titulu, není dána pravomoc civilních soudů.

[44] Tyto závěry zcela korespondují i se stěžovatelem zmiňovanými usneseními zvláštního senátu ze dne 20. 12. 2023, č. j. Konf 12/2023-23, a ze dne 23. 6. 2022, č. j. Konf 28/2021-8. I s tím, co uvedl zvláštní senát v městském soudem přílehavě zmiňovaném usnesení ze dne 7. 4. 2022, č. j. Konf 7/2021-30.

[45] Čtvrtý senát se s těmito závěry zcela ztotožňuje a považuje je za plně aplikovatelné i ve věci nyní projednávané.

[46] Vyplývá z nich, že řízení o náhradě škody vzniklé při výkonu služby, resp. v souvislosti s ní, je věcí služebního poměru ve smyslu § 10 odst. 2 zákona o státní službě, pročež o ní rozhoduje služební orgán. Vzhledem k tomu, že jde o rozhodnutí vydané v oblasti veřejné správy, je dána pravomoc městského soudu jako soudu rozhodujícího ve věcech správního soudnictví, nikoli soudu civilního.

[47] Zmíněnou pravomoc služebních orgánů nemůže zvrátit ani skutečnost, že řízení o nároku stěžovatele bylo zahájeno až v době po ukončení jeho služebního poměru.

[48] Jak plyne ze shora uvedeného, osmý senát citované závěry učinil ve shodné situaci, tedy konstatoval pravomoc služebních orgánů jednajících a rozhodujících v době, kdy již stěžovatel nebyl ve služebním poměru, aniž by tato časová souslednost měla na jeho závěry jakýkoli vliv.

[49] O věcech týkajících se výkonu služby jedná a rozhoduje na základě § 10 odst. 2 zákona o státní službě služební orgán bez ohledu na to, zda služební poměr v době tohoto jednání a rozhodování trval či nikoli. Je tomu tak proto, že jeho oprávnění o věci vést řízení a vydat o ní rozhodnutí je založeno již jen tím, že je nárokována škoda, která měla vzniknout při výkonu služby či v souvislosti s ní.

[50] Na tom nic nemění ani skutečnost, že § 161 zákona o státní službě nevynezuje jako účastníky „bývalé státní zaměstnance“, nýbrž toliko „státní zaměstnance“. Jak plyne z komentovaného znění uvedeného zákonného ustanovení – *v řízení je rozhodováno o právech a povinnostech státního zaměstnance a služební orgán proto nemůže napadené rozhodnutí zrušit a řízení bez dalšího zastavit pouze z důvodu, že daný subjekt již státním zaměstnancem není, vedení řízení totiž může mít zásadní dopad do práv tohoto bývalého zaměstnance.* (Moravec, K. § 161: Hřebíková, I., Fáberová, A., Brücknerová, Z., Kubáčová Nejedlá, P., Moravec, K., Roučková, D., Hůrka, P. Zákon o státní službě. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2022).

[51] K tomu lze doplnit, že § 161 zákona o státní službě ve znění účinném od 1. 1. 2025 mezi účastníky řízení zařazuje i „bývalé státní zaměstnance“, čímž reflektuje judikaturou identifikované případy obdobné tomuto případu stěžovatele, jak plyne z důvodové zprávy k novele zákona o státní službě č. 448/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

[52] Nejvyšší správní soud tak k otázce pravomoci správních orgánů, resp. správních soudů, jednat a rozhodovat o nárocích na náhradu škody vzniklé v rámci služebního poměru, uzavírá, že toto oprávnění jim náleží, a to i v situaci, kdy je o tomto nároku jednáno a rozhodováno v době po ukončení služebního poměru nárokující osoby. Jelikož služební orgány měly pravomoc v nyní projednávané věci rozhodnout, nejsou jejich rozhodnutí nicotná. Městský soud na základě řádných a přezkoumatelných úvah dospěl v napadeném rozsudku ke správnému závěru. Naopak stěžovatel svými komplikovanými a často protichůdnými úvahami zbytečně vnáší do otázky pravomoci zmatky.

[53] Ani stěžovatelova námitka nicotnosti napadeného rozhodnutí z důvodu **překážky litispendence** nebyla Nejvyšším správním soudem shledána důvodnou. Litispendencí rozumíme překážku zahájeného řízení, která brání tomu, aby v téže věci probíhalo současně řízení u téhož či jiného orgánu. Stěžovatel tuto překážku dovozuje ze skutečnosti, že na základě jeho návrhu bylo nejprve zahájeno řízení u obvodního soudu, přičemž v důsledku postoupení tohoto návrhu žalovanému bylo z moci úřední řízení o tomto návrhu zahájeno znovu. Žalovaný tímto dle stěžovatele vyvolal kompetenční spor.

[54] Nejvyšší správní soud z obsahu spisové dokumentace ověřil, že stěžovatel podal dne 7. 5. 2020 u obvodního soudu žalobu směřující proti Ministerstvu vnitra o zaplacení částky 185 000 Kč, představující nevyplacený rozdíl předpokládané výše jeho platu, který by obdržel, pokud by nedošlo k jím tvrzenému zamezení jeho kariérního postupu. Usnesením ze dne 17. 9. 2020 obvodní soud řízení o tomto návrhu stěžovatele zastavil a věc postoupil státnímu tajemníkovi jako služebnímu orgánu příslušnému v této věci. Písemností ze dne 17. 12. 2020 oznámil státní tajemník stěžovateli zahájení řízení dle § 46 odst. 1 správního řádu.

[55] Na tomto místě Nejvyšší správní soud poznamenává, že již z obsahu stěžovatelovy žaloby vyplývá, že nejde o žádost o určení právního vztahu ve smyslu § 142 správního řádu. Stěžovatelovo právo na spravedlivý proces proto nebylo porušeno tím, že státní tajemník po postoupení věci obvodním soudem vedl řízení o zaplacení částky 185 000 Kč s příslušenstvím, nikoli o určení právního vztahu.

[56] Jde-li o namítanou litispendenci, tou se městský soud zabýval pod bodem 44. napadeného rozsudku, v němž shledal, že uvedená překážka ve správním řízení nenastala, neboť řízení o nároku stěžovatele na částku 185 000 Kč bylo vedeno pouze státním tajemníkem a následně žalovaným. V jiném současně vedeném řízení o tomto nároku rozhodováno nebylo. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Ze spisové dokumentace jednoznačně vyplývá, že řízení o nároku stěžovatele bylo obvodním soudem pravomocně zastaveno (usnesení obvodního soudu ze dne 17. 9. 2020 nabylo právní moci dne 3. 11. 2020), přičemž tento spor se následně přesunul do správního řízení, jehož výsledné rozhodnutí je předmětem přezkumu ze strany správních soudů. Je přitom bez významu, zda státní tajemník na základě obvodním soudem postoupeného návrhu stěžovatele řízení zahájil z moci úřední. Podstatné je, že civilní soudní řízení bylo pravomocně zastaveno a totožné

pokračování

řízení o stěžovatelově nároku vedeno nebylo. Kompetenční spor v takové situaci nemohl nastat.

[57] Stěžovatel v kasační stížnosti dále zmínil **neslučitelnost funkcí zastávaných Mgr. Kauckým** a žádal, aby se soudy zabývaly i tím, zda se uvedený v případě nezákonné kumulace funkcí mohl podílet na fungování úřadu a vydávat rozhodnutí. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že tato námitka by měla svou relevanci pouze v případě, kdy by Mgr. Kaucký ve věci stěžovatele rozhodoval, ačkoli by k tomu nebyl oprávněn. Z obsahu spisové dokumentace ovšem vyplývá, že jak prvostupňové rozhodnutí státního tajemníka, tak rozhodnutí žalovaného byla vydána jinými osobami. Mgr. Kaucký tak ve věci stěžovatele nerozhodoval a jeho případné nezákonné působení ve státní službě nijak nezasahuje do veřejných subjektivních práv stěžovatele (shodný závěr učinil též osmý senát v již shora zmíněném rozhodnutí č. j. 8 Ads 71/2023-93, bod 62). Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud nepřistoupil ani k provedení stěžovatelem v této souvislosti navržených důkazů.

[58] Další kasační námitku stěžovatel uplatnil v replice k vyjádření žalovaného a triplice k duplice žalovaného. Jde o námitku týkající se merita posuzovaného městským soudem, tedy **otázku příčinné souvislosti znemožnění stěžovatelovy účasti na školení a jeho kariérního postupu** (resp. odpovědnosti žalovaného za to, že stěžovatel tohoto kariérního postupu, a tedy navýšení platu, nedosáhl). Stěžovatel v této souvislosti uvádí, že je whistleblowerem a dovozuje tak obrácené důkazní břemeno tížící žalovaného, který by měl prokázat absenci dopadů neúčasti na školení do stěžovatelova kariérního postupu, i to, že nejde o odvetná opatření vůči stěžovateli.

[59] Se stěžovatelem se lze ztotožnit v tom, že dle bodu 93 recitálu směrnice č. 2019/1937/EU, o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie, by se důkazní břemeno mělo přesunout na osobu, která přijala opatření vedoucí k újmě a která by poté měla mít povinnost prokázat, že přijaté opatření nijak nesouviselo s oznámením či zveřejněním informací. Stěžovatel však zcela opomíjí, že on takovým oznamovatelem nebyl, což výslovně potvrdil Ústavní soud v usnesení ze dne 4. 10. 2022, sp. zn. IV. ÚS 2401/22 (bod 13), a proto v projednávané věci princip obráceného důkazního břemena ve smyslu uvedené směrnice uplatnit nelze.

[60] Pokud se tedy stěžovatel dovolává shora zmíněné odpovědnosti žalovaného za to, že mu v důsledku zabránění účasti na školení nebyl umožněn kariérní postup, a tedy navýšení platu, byl povinen tuto souvislost prokázat. To však stěžovatel v řízení před správními orgány ani městským soudem neučinil.

[61] Lze se proto plně ztotožnit se závěry městského soudu, podle nichž jediným předpokladem pro zařazení do vyšší platové třídy je účast ve výběrovém řízení na jiné služební místo (§ 49 odst. 1 zákona o státní službě) nebo podnět nadřízenému státnímu zaměstnanci k zařazení na takové místo za současného dosahování vynikajících výsledků (§ 49 odst. 2 zákona o státní službě). Žádný z těchto předpokladů však v případě stěžovatele naplněn nebyl, a proto k jeho kariérnímu postupu (resp. navýšení jeho platu), dojít nemohlo. Z tohoto důvodu nejsou splněny ani předpoklady pro vznik odpovědnosti služebního úřadu za stěžovatelem tvrzenou škodu.

VIII. Závěr a náklady řízení

[62] Nejvyšší správní soud shledal, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[63] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalovaný byl ve věci úspěšný, ale náhradu nákladů nepožadoval a ze spisového materiálu nevyplývá, že by mu nějaké náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti vznikly. Nejvyšší správní soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladu řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. září 2025

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu